

UDSIGTEN. Billedet er taget fra Claus Dalbys balkon ud for soveværelset. Herfra nyder han hele havemaleriet og den ro, som hækkene ifølge Dalby har skabt. De inderste hække er taks, de yderste bøg.
Foto fra bogen

Frås med blomster

Havemanden Claus Dalby har skrevet og fotograferet sin have og sit haveliv. Det er der kommet en god, grundig og smuk bog ud af, men blomstervældet flyder over.

BOGANMELDELSE
SØREN RYGE PETERSEN

Han er en heldig mand, den gode Claus Dalby. Når det gælder hus og have, kan det ikke blive smukkere, og der er ingen begrænsninger. Da hans haveinteresse brød ud i lys lue for kun 16 år siden, kunne han tillade sig alt. Han behøvede ikke at tænke på, hvor arbejdskrævende haven ville blive, for det kan man hyre folk til. Penge var heller ikke et problem, for dem har han tjent på ærlig vis ved at udgive bøger og være god til det. Eneste problem er pladsen, for selv om haven er forholdsvis stor, så kunne han sagtens bruge en hel herregårdshave til alle sine drømme.

Han er nemlig vild med blomster. Han fråser med blomster. Og han er kommet dertil, at man snart ikke kan se hans have for bare blomster, hvilket ikke er en fiks bemærkning, men er overbevisende dokumenteret i hans nyeste bog, 'Mit haveliv', der netop er udkommet.

I så henseende er han også heldig. Når han nu gerne vil lave en bog om sin have og sit haveliv, så gør han det bare. Fotograferer, skriver, layouter selv, for han ved, hvad han vil. Udgiver selv, selv om det blev moppedreng på 350 store sider. Kommer nok endda til at tjene penge på den, fordi det er en god og flot bog, og han har et stort og velfortjent publikum.

Claus Dalby er nemlig blevet kendt. Ud over en stribe havebøger har han optrådt i tv, i radio og senest på en blog, som han fodrer hver dag. Når dertil kommer, at han taler (og skriver) i et forståeligt sprog,

altid er begejstret og alligevel husker de vigtige praktiske detaljer, så er det ikke mærkeligt, at han er blevet en sællert.

Samme motiv igen og igen

Men lad os få det overstået: Der er for mange blomster! Lad gå, at haven er en svimlende overflod af tulipaner og narcisser i maj, og at den resten af sommeren bugner af roser og alverdens stauder. I denne virkelighed har Claus og alle andre et halvt år til at se og nyde og fordøje billederne, dag efter dag. I bogen bladrer man det hele igennem i løbet af et kvarter, og så bliver det for meget. Især når de samme motiver optræder igen og igen, bare fra andre vinkler og med en anden brændvidde. Det lange bed langs indkørslen med tusinder af store lilla Allium er sindssygt flot og fortjener sit brus af en dobbeltside. De øvrige fem billeder af samme motiv er overflødige. I bedste fald layoutfyld, i værste fald trættende.

Det samme kan siges om mange andre motiver, uanset hvor flotte de er. De begraver og udvander sig selv ved den konstante gentagelse, og jeg mener det virkelige, når jeg siger, at jeg til sidst ikke kan se haven for bare blomster. Det digitale kamera er et vidunder, men også farligt, for det er alt for nemt at tage gode billeder, især i en smuk have. Det kræver en hidtil ukendt grad af disciplin at vælge billeder til en bog om den smukke have – især at vælge fra. Claus Dalby er både haveejers og fotograf og dermed inhabil.

Resten er fryd og gammen. Især fryder det mig at læse om, hvordan det begyndte – hvordan den unge forlægger i 1994 stod med en stor, smuk patriciervilla med tilhørende have og næsten uden varsel sprang ud som passioneret havemand. Hvordan han derefter mødte Anne Just (fra Haven i Hune) og lod sig vejlede og inspirere af hendes passion for den blomstrende, romantiske, fortættede havestil, man kender fra England.

Derfor kom Claus til England, mange gange sammen med Anne, som døde i 2009. I et kort, men smukt afsnit fortæller

han om deres mange ture frit efter filmen 'Driving Miss Daisy'. Hun blev hans bedste rejsekammerat, og jeg savner stærkt et billede af de to, siddende i bilen eller på et tæppe i en berømt have

Nej, der er intet billede af Anne Just. Heller ikke af Jane Schul og Kjeld Slot, to havearkitekter, der har hjulpet ham med alt det, han ikke kan selv (»evnen til at slå streger og se de store linjer besidder jeg slet ikke«). Der er siger og skriver fem billeder med mennesker i bogen. To er med Claus selv, tre andre billeder af de gartnere, der hjælper ham, for »uden disse flittige, entusiastiske og vidende mennesker omkring mig ville jeg være fortabt«.

Fravær af mennesker

Forklaringen på det påfaldende fravær af mennesker kommer i en billedtekst til et foto fra Hidcote Manor Garden i England, hvor man ser ned igennem en af de prægtige grønne akser: »Et af problemerne ved at fotografere de store, åbne haver er publikum! For jeg vil ikke have mennesker på mine billeder. Billedet på forrige side er en undtagelse, for her er det netop personen, der sætter det lange vue i perspektiv. Mens jeg ventede hen ved et par timer for at tage billedet til højre, og det var ventetiden værd«.

Jamen Claus dog! Der måtte hjertens gerne stå et par mennesker og kigge ud over landskabet i billedet til højre. Så kunne man jo se, hvor høje hækkene er. Her har vi vistnok en ægte idiosynkrasi, der kræver behandling, for en have uden mennesker er en absurd tanke, også i en bog. Haver er jo menneskeskabte i enhver forstand, og mennesker laver noget i dem hele tiden. Du skriver dine gartnere, at »om morgenen går vi stuegang – stille og roligt slentrer vi rundt for at se, hvad der er sket i nattens løb og taler om dagens gøremål«. Dén stuegang med overlægen i spidsen ville jeg da gerne se på et billede.

For mennesker går og sidder og ligger og kigger i en have. Børn leger og gamle sover. Den dovne læser. Dine hjælpere knokler. Man er snavset og våd, man er sommerbar og vinterklædt. Man laver 1.000 forskellige ting. Man plukker blomster igen og igen, man drikker kaffe under blommetræet. Lov mig det, Claus, når den næste bog om din have kommer, 'Mit haveliv 2'. Drop 100 nærbilleder af blomster, og erstat dem med det ægte haveliv (selv om det er meget sværere at fotografere mennesker end blomster).

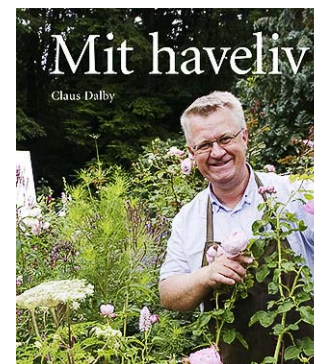
Som sagt er bogen tyk og grundig. Billederne fylder det meste (575 styk, heraf 109 helsides), men teksten kommer grundigt omkring. Beskrivelsen af blomsterne fylder det meste, og de er bedre end normalt i havebøger, fordi vi også får grundige oplysninger om deres vækst, hårdførhed, formering, omplantning m.v. At når man – som netop nu – har lagt forårsløg i krukker, så skal de gennemvandes og derefter ikke vandes igen før til foråret. Og at de gerne må blive stående ude, fordi tulipanløg sagtens kan tåle frost. Dog må der ikke stå blankt vand i potterne, når jorden er frosset – så skal de ind eller dækkes til. Helt elementære oplysninger, som de fleste glemmer at nævne.

Turene til England fylder meget, og det er fint. Men haven i Risskov fylder det meste, for det er bogens ærinde. Det bliver spændende at følge den i de næste årtier, for Claus Dalby er glubende i sit fråseri med blomster, og haven ser ud til være fyldt til sidste plads.

Man kan jo altid lave om på tingene – det gør vi alle sammen – men lur mig, om han ikke har kig på en slots- eller herregårdshave et sted med uanede mængder af plads til drømmene og talenterne. Clausholm f.eks. – det ligger i nærheden. Eller Gråsten Slot. Kongefamilien bruger det jo næsten ikke, og haven fortjener en rig og kærlig hånd.

soren.ryge.petersen@pol.dk

Søren Ryge Petersens brevkasse
side 39

Claus Dalby: Mit haveliv. 352 sider, 399,95 kroner. Forlaget Klematis.